

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam:

za

celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravnštvu prejemam:

za

celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnine in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izvenem
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 141.

V Ljubljani, v petek 22. junija 1900.

Letnik XXVIII.

Pod krinko krščanstva.

Angleški rod, kar ga živi v Veliki Britaniji in Severni Ameriki, je bil nekdanjako ponosen na svojo svobodoljubnost in krščanstvo. V zadnjem stoletju pa je zamrla krščanska zavest, krščanska omika je postala krinka za grabežljive borzjance, in angleška svobodoljubnost opravičen povod mnogim pritožbam zatiranih »barbarskih« rodov. Angleški rod je vedno pobijal »rimske imperializem« in ravno v tem boju je rasel vpliv angleškega imena. Angleško brodogradništvo je uničilo svetovno moč Filipa II., Ludovika XIV. in Napoleona I., a danes ravno angleško pleme razteza svojo oblast v vseh delih sveta. V »imenu omike in pravosti« so stari Rimljani pošiljali svoje legije proti »barbarom« in množili svoje bogastvo s tujim imetjem ter stregli svoji razkošnosti. Koncem devetnajstega stoletja »omike in napredka« opazujemo iste nazore, isto prakso starega paganstva. Kar so bili Rimljanom barbari, to so novodobnemu imperializmu male države in zaostali narodi.

Proti rimskemu zatiranju in suženstvu se je razlegalo po prostranem cesarstvu veselo krščansko oznanjenje, da so vsi ljudje bratje v Kristusu in sinovi enega Boga. In krščanstvo je zmagač, staro paganstvo se je razsulo v prah. Res, da so po široki zemlji razstreseni še mnogi rodovi, ki ne poznajo krščanske omike in ljubezni; še so zaostale kulture, ki potrebujejo tuje pomoči in krščanskega prerodenja; toda novodobno načelo »neomejene oblasti močnejšega nad slabejšim« vendar ne more biti edini in zadnji namen človeškega napredka, evropske omike!

Krščanske ideje: ljubezen do bližnjega, ravnopravnost vseh ljudi, pravičnost in red v državi, so prekvapile sebični in ponosni rimski rod, prerodile in pomladile človeštvo. Gospoda je spoznala in se prepričala, da

nima le pravic, ampak tudi dolžnosti za druge. Cesarska modroslovca Mark Avrelj in Julijan sta skušala krščanstvo zatreti s socialnimi reformami, toda te težnje se niso strinjale z bistvom in sostavom stare države, v kateri so se državljani strogo ločili v proste in sužnje. Paganstva nista prenovila, temveč v temelju razrušila. Krščanska ljubezen in beseda božje resnice sta si ustanovila svetovne države. Sveto evangelije je bilo močnejše, nego rimski meč in rimsko pravo.

Česa pa išče novodobni imperializem v tujih deželah, mej »barbarskimi« rodovi? Česa so iskale Zjedinjene države na Kubi in Filipinih? Kaj je bil povod, da so Angleži oborožili zadnjega moža proti Burom? »Umakni se, da jaz zasedem tvoje mesto,« ta brutalni ukaz je bil povod krvavim vojskam. Gotovo so Buri boljše kristijani, nego angleški borzjani. Imena Cobden, Bright in Gladstone spominjajo na velikianski prevrat v politiki in javnem mnenju. Stari prijatelji svobode in bratovstva so danes zagovorniki sile in vojske.

Komaj so se končale mirovne konference, vsplamtel je vojska. In ta ni še končana, že se pričinja druga na skrajnem vzhodu. Kdo je dal povod? Ne krščanski misijonarji mej kitajskimi neverniki, ampak grabežljivost evropskih držav. Evropa je postala pretesna za svoje prebivalstvo in države skušajo v Kini dobiti prostora za svoje ljudi in svoje izdelke v imenu »krščanske omike«. V angleški Indiji je mnogo železnice in šol, sploša evropske kulture, ali Angleži nimajo ne oči ne srca za domače rodove, ki lakote in kuge umirajo na svoji rodni zemlji. Sebičnost stopa preko mrtvih trupel gluha in slepa. Izžemanje in izsesavanje je pravi nagib ekspanzivne politike »krščanskih« velesil, ki sedaj zbirajo svoje armade na kitajski zemlji. Da, Kina je gnila in se bliža razpadu, zato pa preže krokarji na mrho-

vino. Toda tudi star osel brca in se brani volkov, tako se bodo tudi Kitajci branili za žive in mrtve proti evropski kulturi, ki jo širijo z ognjem in mečem.

Ako pa evropske države istinito nameravajo s krščansko omiko presaditi ogromno kitajsko državo, zakaj pa se ne loté te hvaležne naloge v Turčiji, ki jim leži pred nogami? Turčija je sramota za Evropo, a evropske države skrbno strežejo gnilemu bolniku ob Bosporu, da mu umetno podaljšajo grešno življenje. S topovi in brodovi stoje na straži proti krščanskim rodovom, ki se hoté oprostiti turškega jarma. To dejstvo jasno priča, da moderna evropska kultura nosi le krinko krščanstva.

Protivniki hrvatske ideje.

Naši neprijatelji so silno zvedljivi, kaj se zgodi z Bosno in Hercegovino. Tare jih huda skrb, ker je prebivalstvo v teh zemljah slovansko in večinoma hrvatskega mišljenja. To ne gre v prilog niti Mažarom niti Nemcem. A posebno jih plaši pa še to, da zahtevajo Hrvati, da se zedinijo s Hrvatsko Dalmacija i Bosna in Hercegovina. Če se to zgodi, potem nastane v državi trializem in dualizmu je odzvonilo. To pa seveda po mnenju Nemcev in Mažarov ne sme nikdar biti, kajti oni se smatrajo za edine gospodarje v avstroogorski državi. Kaj bi se moralo tedaj storiti, da se Hrvati ne zedinijo? Bosna in Hercegovina naj se zedini z Dalmacijo ter pride popolnoma pod Avstrijo, Hrvatska pa naj ostane še dalje pod Ogersko. Na ta način, mislijo protivniki, bi se preprečilo zedinjenje hrvatskega naroda. In glej mažarski list bivšega ministra predsednika Banffyja celo pripoveduje, da je vso to osnovo skoval hrvatski ban, ki je tako vedno bolj udan Avstriji nego Ogerskeji. Po trditvi omenjenega časopisa je ban tudi popolnoma zmagal v tem vprašanju, kajti celo Dalmatinci so pridobljeni za to idejo, ter so se te

dni v samej Dalmaciji sporazumeli Hrvati in Lahi ali avtonomisti glede zedinjenja Bosne in Hercegovine z Dalmacijo in da se v vseh teh zemljah uvede hrvatski jezik kot uradni jezik, Lahi pa dobe za to 8 laških šol in 2 poslanca v državni zbor. Na ta način bi se bili tedaj dalmatinski Hrvati odrekli hrvatskemu edinstvu in hrvatskeji ideji, kar je pa popolnoma neverjetno, nego je nasprotnik izrazil le željo, da bi se tako zgodilo. Najmanje je kaj takega mogoče dandanes, kajti dalmatinski Hrvati bi morali zgubiti vsak ponos, ko bi se zares dogovarjali z Lahi ter jim popuščali, kakor je omenjeno. Posle sramotnih prizorov povodom smrti in pogreba dr. Bulata ne sme se niti misliti na kakšne dogovore z laškimi barbari; ves ta laški izmet je treba izkoreniti v celem Dalmaciji, kjer takemu divjemu življu ne sme biti mesta. Če so morda Hrvati v Dalmaciji v zadnji čas kaj popustili temu življu, so se mogli zdaj prepričati, da so krivo ravnali, a zdaj je potrebno, da se borba obnovi na celem črti proti temu življu.

A ravno tako je neverjetno, da bi se hrvatski ban mešal v to zadevo. Znano je, kako se hrvatski ban vedno pozivlje le na postave pri vseh svojih političnih delih. In po postavi je on ban Dalmacije, Hrvatske in Slavonije, a po tej postavi je tudi zagotovljeno zedinjenje Dalmacije z materjo deželo. Kako bi mogel tedaj hrvatski ban delati proti postavi, po katereji je vezan skrbeti za to, da se čim prej izvrši, kar je v njej ustanovljenega. Banffy je bil protivnik banov, dokler je bil minister, pa je brzkone tudi še sedaj, zategadelj troši tudi takšna kriva poročila o njem, samo da ga poniža pred Mažari kot Avstrijanca. Da je hrvatski ban na dvoru priljubljen in cenjen, to je poznata stvar, da bi pa radi tega moral izvajati tudi politične osnove mile Avstrijancem, je kaj neverjetno, saj je kot ban odgovoren hrvatskemu saboru, a le ta gotovo ne bode do-

LISTEK.

O Levčevem „Slovenskem pravopisu“ in njega kritikah.

Spisal dr. K. Štrekelj.

(Dalje.)

„Grda spaka“ je gospodu Ivanovu tudi veznik *toda* za 'aber, allein, indessen, jedoch'. On pravi v „Edinosti“ št. 250: „Zaman iščeš te besede v drugih Slovanih, ne najdeš je, ne poznajo je, torej tudi pri nas ni opravičena...; čisto po nepotrebnem jo je Janežič iz mezinca izsesal in jo nam vsilil“. Po mnenju gospoda Ivanova se moramo mi ravnati vedno in povsod po drugih Slovanih, svojega ne smemo imeti nič. Da se ravno v veznikih in sploh partikulah Slovani najbolj razločujejo med sabo, to mu je neznano. Če bi sprejeli njegovo načelo, bi Hrvat ali Srb ne smela govoriti več *netom, dakle, ema, inako, tek, volja*, Čehi ne več *nebrž, abrž, anobrž, div, snad, zda, zdaly*, Rusi ne *neravno, bude*, Bolgari ne *otdč, otčeto, ala, nali, nalo*, Lužiški Srbi ne *hejso, hewak* itd. Mi bi se morali otesti še partikul *češ, temuč, anti, vendar* in še morda katere druge! Žalosten zares zahtevek! Beseda *toda* je prav dobra, skoval jo je narod sam gotovo že v davni dobi, če tudi ni dandanes znana vsem Slovincem; *dokler* v pomenu 'nachdem, weil, dieweil', dandanes tudi ne poznamo, pišejo pa ga skoraj vsi starejši pisatelji in jaz ne vem, zakaj bi sumili o njega narodnosti. Janežič si gotovo ni izmislil besede *toda*, ker jo ima pred njim že Metelko v slovnici na str. 158.: „Tode allein, aber, jedoch“; tukaj torej zopet vidimo, kako zna Ivanov slepiti, da ne rabim ostrejšega izraza. Beseda je sestav-

torej je zvezanica adverbativnost še povečana. V adverbativnem pomenu se je *to* rabil že v stari slovenščini: vrsa Ijudea isplni se blagodčanii, to že (pa vendar) nynja pytajat, kto sii jest, supr. 238. Primerjaj tudi maloruski: vin točii vyusytii golubiv; to (toda) ti ne beri nimenogo goluba, in poljski: ty chcesz, żebyś szła za chłopa, robiła cięzko; to lepij idź za pana (Maretič, Veznici v Radu 91, 24). Pa tuži *da* je adverbativen: stsl. ne desęty li ištistisę se? da devęty kako ne obręta se (cyj; ci dęka kęszęcięstę; ci dę dęvęa vęł.). Od tega *toda*, ki pomenja 'aber, hingegen, indessen' in stoji v priredju, je ločiti *toda* v podredju, n. p.: Dam ti, *toda* (samoda) mi vrneš ob pravem času, ich gebe es dir mit der Bemerkung, dass du es mir zu rechter zeit abkehrest, Metelko 270; v tem pomenu je *da* n. 'dass', torej konsekvativen. Iz vsega tega pa je razvidno, da smejo slovenski pisatelji tudi v bodoče mirno rabiti poleg *pa, pak, ali, no, vendar* tudi *toda*, kakor jim zveza nanese.

Prav tako neslovanski je Ivanovu naš predlog *raz* s tožilnikom, če tudi mora sam priznati, da je slišal *razenj*: odejo razenj potegniti. Metelko spričuje na str. 143., da se rabi *raz* s tožilnikom še na Gorenjskem in Koroškem: padel je raz streho, raz drevo vzeti. Druge zglede glej v Pletersnikovem slovarju. Da bi na Gorenjskem stopil na njega mesto *sz* s tožilnikom, kakor misli Miklošič v Vergl. Gr. IV. 441, se mi ne zdi verjetno zaradi sklonov. Predlog in prefiks *raz* se je povsod pri nas spremenil v *rez, ruz*, kar se včasih piše tudi *ris*: riznj. Po izgubi polglasnika se je lahko tudi *r* izgubil pred naslednjim soglasnikom, ker se ni ojačil v *r*; zdi se mi, da se je to zgodilo v več glagolih, kjer kaže pomen (auseinander, zer-) na prvotni *raz*, n. p. skrojiti (zerschneiden). Tako torej tudi 'z Belo' za 'raz Belo'; če bi to bil pravi *sz*, bi imeli v tej zvezi roditeljski poleg njega; kakor se včasih

ki sta menda te stvari priobčila Miklošiču. V istem pomenu kakor na Koroškem in Gorenjskem *raz* rabijo v goriških hribih *nās (nās)* s tožilnikom, kar je Levstik v Erjavčevi „potni torbi“ (Letopis 1882/83, 216) razlagal iz *niz*; toda a besede *naz* govori zoper to razlago, ker bi potem imeli k večjemu *nēs (nēs), nuz*. Zato sem jaz mislil na zložen predlog *na-s (= sz)*, s čemer bi se dalo primerjati s. *pros* iz pro-z, stsl. *pręsz* iz prę-z in *pręsz* iz prę-sz (Miklošič, Vergl. Gr. IV. 197). Slovenski *navzdol* 'bergab', *navzdrz* 'bergab, steil' imata *navz* za *na* ali *niz* samo po analogiji besed *navzgor, navzskriž, navzlic*, kjer je opravičen *rz*, ki pomenja mér kvišku.

Ako graja v istem listu g. Milivoj Ivanov besedo *ravno* v zvezi *ravno tako*, češ, da je germanizem, bi tudi ne smel sam priporočati še hujšega germanizma *lih*; če namreč spredaj odvrže zlog *ge* ali samo *g*, s tem še ne podomači nemške besede: srvn. *gelich* (gleich). Kar se tiče veznikov *akoravno, čeravno, dasiravno*, vtegnej res biti narejeni po nemškem vzorcu *wenngleich, obgleich*, in narod govori v njih namesto *ravno* celo *glih*: *čeglih, deslih*; *akolih* jaz nisem slišal. Isto nahajamo pri lužiških Srbih, ki govoré nam enako *hač runjež, hdy by runje, lec rowno*, pa tudi samo *rowno*; tudi poljski *równak* diši po nemškem *gleichwol*. Toda potem nič bolje od nas niso ravnali bratje Hrvatje, ki so prav tako kakor mi napravili po nemškem kopitju svoj *ako prem, prem ako, či prem, če prem* in samo *prem* 'obgleich', pa *premda*. Kar je dovoljeno hrvaškemu *prem*, sme biti dovoljeno našemu *ravno*, ki je prevzel njegov pomen. Vendar nočem reči, da ni bolje pisati čisto domače zveze *četudi, dasi* in *pravitako* namesto *ravnnotako*. Ne velja pa po moji misli *baš onako*, ki ga priporoča Ivanov, ker *onako* pomeni 'auf jene Weise' ne 'auf diese Weise'.

velil, da se krši državni temeljni zakon tako važen za Hrvatsko in Dalmacijo v gmotnem in narodnem pogledu.

Probujena hrvatska ideja v vseh nekdanjih hrvatskih deželah ne da miru niti Nemcu niti Mažaru. Oba gledata, kako jima izmiče plen iz grabežljivih rok. Izmišljata še v zadnjem času, kaj bi se dalo storiti, da se Hrvatstvo ne popne na ono mesto, katero mu je po božji previdnosti odmerjeno. Porabiti hočeta v to svrhu staro sredstvo nesrečnih diplomatov: »divide et impera«. A kaj to pomaga v današnjem veku? Zemlje morejo sicer deliti in vezati po svoje volji, toda probujene narodne ideje niso v stanu za tretje. Pač morejo zjedinjenje za nekaj časa zaustaviti, ali preprečiti za vselej pa ne. In tako so jim brez vsake vrednosti njih osnove proti hrvatske ideji, ki se mora prej ali slej oživitvoriti v velikej hrvatskej državni skupini v okviru habsburške monarhije.

Politični pregled.

V Ljubljani, 22. junija.

Liechtensteinov odgovor na »kaj sedaj?« Poslanec princ Liechtenstein je govoril 19. t. m. zvečer na shodu katoliškega polit. društva v Leopoldovem mestu ter odgovarjal na vprašanje: kaj se zgodi ali se more zgoditi? Vlada lahko 1. reši jezikovno vprašanje s § 14. 2. razpusti eventualno državni zbor, ali se 3. zadovolji samo z oktroajiranjem poslovnega reda. O vseh teh treh načinih rešitve parlamentarne krize se izraža posl. Liechtenstein zelo temeljito in pravi, da so vsi trije neizvedljivi. Uvedba jezikovnega zakona bi sicer pomirila zmerne duhove mej Čehi in Nemci, a ne radikalcev, ki so nahujskali ljudstvo in mu vtepli v glavo zahteve, ki jih ne more izpolniti nobena vlada. To torej ni primerno sredstvo za rešitev narodnostnega razpora. Še manj primerno, najnevarneje in najmanj vapošno sredstvo bi pa bil razpust parlamenta. Radikalni elementi bi se pomnožili na obeh straneh, novi parlament bi bil za vlado do cela nesposoben. Sedanji hromi parlament je Liechtensteinu mnogo ljubši, nego parlament, v katerem bi se delalo z noži in palicami. Nekaj družega je pa po njegovem mnenju s spremembo poslovnega reda. Sedanji poslovni red se mora brezpogojno odpraviti, ako se ne razpusti državni zbor. Nerešeno je le vprašanje, ali bi bil parlament zadovoljen z nasilnim uveljavljanjem novega poslovnega reda. O tem so mnenja zelo različna. On za svojo osebo bi se ne vpiral takemu poskusu, in tudi tedaj ne, ko bi se rogovileža lahko izključilo in bi mu bile odtegnjene dnevnine. — Prepričan pa sem, končuje govornik, da vlada v sedanjem trenutku sama ne ve, kaj naj stori. Sicer nas pa uči že stara izkušnja, da se v poletnih mesecih ne pride do nikakih velikih političnih sklepov, in tako bo tudi sedaj. Važnih ukrepov nam je pričakovati še le jeseni; gorje pa tedaj avstrijskemu parlamentu, ako ne pride do reda in ne prične z rednim delom v interesu bridkoizkušanih narodov. — Reči se sme, da je posl. princ Liechtenstein podal prav primeren odgovor na vprašanje: kaj sedaj?

Glasovi o dr. Grabmayrovem govoru. Malone vsi nemški listi objavljajo obširne uvodnike o tem znamenitem govoru. V obče se govor nikjer ne graja; niti glavna levičarska, niti takozvana državno-strankarska glasila ne obsojajo Grabmayra a priori radi njegovih meranskih izjav. »Govor je mojsterski v svojem kritičnem delu« piše »N. Fr. Presse«; »Grabmayrov govor zasluži polno uvaževanje, ker je odkrit, jasen in odločen in ker ne presoja položaja z ožjega strankarskega stališča, ne samo s stališča nemškega liberalizma, marveč nekako s splošno državnega«, meni dunajska »Reichswehr«. V obče se torej Grabmayr nikjer naravnost ne graja. Drugače je pa z njegovimi posamnimi predlogi in nasveti. O njegovem predlogu glede uveljavljanja jezikovnega načrta ter novega poslovnega reda piše mej drugimi »Reichswehr«: Strinjamo se popolnoma z dr. Grabmayrom, da izredni dogodki zahtevajo izredna sredstva. Vprašanje je le, če so umestna Grabmayrova sredstva. Ne verujemo. Odstranitev jezikovnega pre-

zakon ustrezati svojemu najprimit. namenu, mora temeljiti na sporazumljenju obeh vojujočih se strank. Tako sporazumljenje je pa sedaj nedosegljivo. Kaj pa šele uveljavljanje poslovnega reda? Novi statut naj vsebuje še tako drakonične norme, radikalizem bo še vedno našel izhod izza omrežja, a potem ne bo odklenkalo samo poslovnemu redu, marveč tudi parlamentu. Posl. Grabmayr pravi konečno, da morajo Čehi v dosego zaželjene sprave popustiti nekoliko na svoji ošabnosti. Doli morajo z visokega konja. Nam se pa zdi, da mora s konja tudi še kdo drugi, ako se hoče doseči mir mej Čehi in Nemci. Posl. Grabmayr naj se le nekoliko ogleda v nemško-liberalni nemški celokupnosti. S konja mora tudi marsikdo v zvezi nemške »Gemeinbürgerschaft«. — Tako imenovani dunajski list. — Levičarska glasila izjavljajo, da so Grabmayrova izvajanja le njegovi osebni nazori. Javno in avtoritativno se nikdar ni izjavila zanje kaka stranka »Gemeinbürgerschaft«, ker ne marajo prevzeti odgovornosti za položaj, ki ga niso (?) ustvarile same. — Wolf mu konečno očita, da lazi za »klerikalci«, katere bi rad vpregel v priljubljeno mu dnevno večino.

Splošni »volkstag« čeških Nemcev je doživel že poprej sramoten fiasco, predno je sploh oficijelno napovedan. Mej liberalci in nemškimi radikali najrazličnejih vrst se je vnel prepir radi shoda in prišlo je tako daleč, da skupnega nemškega »volkstaga« sploh ne bo. Funke, s katerim so se pričeli dogovori z radikali Wolf - Schönererjeve barye, je odločno zahteval, da se protestni shod proti Koerberjevemu jezikovnemu načrtu vrši v Litomericah. a radikali ne gredo v to liberalno gnezdo in vztrajajo pri tem, da se vrši zborovanje v kakem pristno ultragermanskem kotu severne Češke. Skupnega zborovanja torej ne bo.

Ruski zunanji minister grof Murawiew †. Nenadno je včeraj dopoldne ob polu 10. uri umrl v Petrogradu ruski zunanji minister Mihael Nikolajevič grof Murawiew. Predvčeranjim pri vsprejemu zunanjih diplomatskih zastopnikov se je mož počutil še izredno dobro in nihče ni pričakoval, da ga drugi dan ne bo več mej živimi. Grof Murawiew se je porodil 19. apr. 1845 kot sin generala Nikolaja Murawiewa. Studiral je v Heidelbergu ter 1864 stopil v diplomatsko službo ter bil v raznih poslaniških službah. Leta 1885 je postal poslaniški svetnik v Berlinu, 1893 pa poslanik v Kodanju, kjer je ostal, dokler ga ni car po smrti zunanjega ministra Lobanova pozval v Petrograd ter mu najprej izročil vodstvo zunanjega ministerstva, pozneje pa ga je imenoval zunanjim ministrom. — Z Murawiewom se je pretrgal važen člen verige, ki veže evropski mir. Za carjem Nikolajem je bila v prvi vrsti njegova zasluga, da se je sošla v Haagu mirovna konferenca, ki sicer ni dosegla tistega namena, ki sta gagojila car in grof Murawiew. Pokojni je bil, kakor naglašajo sinočnja »Wiener Abendpost«, glavni nositelj pristranskega razmerja mej Avstro-Ogersko, ki je zagotovilo na Balkanu že marsikateri pomirljivi vspeh. Največ zaslug pa si je stekel Murawiew za Rusijo samo in nje zunanjo politiko. Posebno Angležem bo ostalo še dolgo v spominu delovanje Murawiewa. Pripravljalo se je ravno v zadnjem času na izredne dogodke v Aziji in morda se kmalu pojasni, zakaj ni Murawiew izrabil že sedanje angleško-burske vojske.

Knjige in časopisi.

Zabavne knjižice za slovensko mladino je izdal gospod Anton Kosi ravnokar IX. zvezek. Vsebinska mičnih pesmic, pripovedk, kratkočasnih ugank in rebusov je prav priporočljiva za mladino. Knjižica ima tudi Fajglovo skladbo »Pomladanska«. Cena je 30 vinarjev ter se naroča pri pisatelju v Središču in pa pri domačih knjigotržcih. Izdajo »zabavne knjižice za slovensko mladino« priporočamo najtopleje.

»Zora«, glasilo slovenskega katoliškega dijaštva, prinaša v svojem ravnokar izišlem III. zvezku naslednjo vsebino: G. F. »Človeško srce in vera ob koncu stoletja«, J. Š. »Moderna mladost«, J. M. Svoboda »Iz mojih spominov«, F. S. Pavličev »Sibki trs«.

liško vseučilišče v Solnogradu. — Katoliško vseučilišče v Švici. — Odbor »Danice«. — »Zora« izhaja petkrat na leto in stane 2 K, za dijake 1 K 20 h Urednik: Ant. Vadal, stud. phil., Dunaj IX., Porzellangasse 30. — Upravnik: Bogumil Remec, stud. phil., Dunaj XVIII., Theresiengasse 38. — Podpirajte, naročajte!

»Glasbena Zora« prinaša v šestiletošnji številki, ki je izšla 16. t. m., spis urednika prof. Fr. Gerbiča: »Gimnastika prstov in ročnih zgibov«, poročila o raznih koncertih, gledališke in umetniške vesti ter naslednje skladbe: »Najlepši kraj«, besede J. Volkove, uglašil Vinko Krek, »Dalmatin«, besede P. Preradovičeve, uglašil D. Fajgelj, »Nokturna«, uglašil Jul. Junek. — »Glasbena Zora« izhaja 16. vsakega meseca in velja za pol leta z muzikalno prilogo vred 3 K. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani na Turjaškem trgu št. 1.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 22. junija.

Posvečenje Srcu Jezusovemu se je veleslovesno vršilo v ljubljanski stolnici. Presvetli knezoškof je ob desetih v slovenskem in nemškem govoru pojasnil pomen posvečenja človeštva Srcu Jezusovemu ter nato služil slovesno veliko mašo. Slovesnosti se je vdeležilo polno vernega ljudstva. V cerkvi so bili mej drugimi navzoči: dež. predsednik ekselencja baron Hein, deželni glavar Oton pl. Detela z odbor. Povšetom, vojaški komandant pl. Hächsmann, župan ljubljanski Ivan Hribar in mnogo druge odlične gospode.

Cesarjev dar. Cesar je podaril pogorelcem v Vrhpolju, šentjernejske občine, Jos. Potočarju, Jos. Košmanu in Mat. Globelniku vsakemu po 80 kron denarne podpore.

Fzm. baron pl. Beck pride pričetkom julija za mesec dni na Bled.

Osebnosti. V VIII. plačilni razred je premestilo naučno ministerstvo naslednje profesorje ljubljanske višje gimnazije: dr. Josipa Šorn, dr. Mateja Klimesch in Martina Petelin, na novomeški gimnaziji pa profesorja dr. Kasp. Pammer in Fr. Jeraj. — Deželni šolski svet je imenoval učitelja Fran Jordana v Radečah definitivnim učiteljem in voditeljem jednorazrednice v Bukovju.

Promocija. Na dunajskem vseučilišču bode v torek 26. t. m. promoviran doktorjem prava Slovenec cand. iur. Fran Novak.

Imenovanja. Načelnikov namestnik na kolodvoru južne železnice v Trstu, gospod A. Žbona, je imenovan nadzornikom, gospod Benedikt Karner, pomožni uradnik c. kr. železniškega stavbinskega vodstva v Slovenjemgradu, je imenovan nadzornikom c. kr. avstr. drž. železnice.

Invalidno ustanovo gospejn. društva v Ljubljani v znesku 86 kron je podelil deželni predsednik invalidu Jern. Brandstätterju v Gorenji vasi pri Čatežu.

Ošabni celjski magistrat. Na podlagi § 19. tisk. zak. prosim, da sprejmete sledeči popravek: Ni res, da je gospod Peter Majdič podaril ob otvoritvi trgovine železa »Merkur« za celjske mestne reveže 200 kron in za reveže celjske okolice 100 kron, res pa je, da je g. Majdič daroval za obojestranske reveže 400 kron in sicer za celjske 200 kron, za okoliške 200 kron. Res je, da je župan Stiger prejem 200 kron hvaležno potrdil, ni pa res, da je sam Rakusch obrnil, temveč je res, da so obrnili vsi mestni očetje skup in so v neuradni tajni seji sklenili, da se po mestu »nafahta« 201 krona, če se g. Majdiču 200 kron vrne, — vsled česar bodo imeli mestni reveži, ko bo nabiranje pri kraju (kedar?) jedno krono profita — res je nadalje tudi, da so 200 K vrnili g. Majdiču, kateri je seveda sedaj v zadregi, kaj bo s tem denarjem počel. — To resnici na ljubo in našemu magistratu na čast. Odličnim spoštovanjem — »Jaz«.

Mestni posredovalnici za delo in službe v Ljubljani je dovolilo trgovinsko ministerstvo 300 kron podpore.

Odlikovanje. Višji poštni oskrbnik g. Karol Frank v Pulju je dobil naslov cesarskega svetnika.

Soproga Nabergejeva umrla. Iz

Nabergeja, gospa Frančiška Nabergej, po dolgi in mučni boleznii v 64. letu svoje dobe. Pogreb je bil danes ob 5. uri popoldne. N. v m. p.!

Izpred mariborskega porotnega sodišča. V l. 1884. do 1893. bili so na Vireškem vrhu opetovani požari. Zgorela so poslopja raznim posestnikom in lani tudi Francu in Ivani Brundič. Le-ta sta včeraj stala pred mariborskim porot. sodiščem, tožena, da sta sama sebi zažgala, da dobita zavarovalnino 1350 gld. in da je zažgal Brundič tudi drugim posestnikom. Ob enem je bil skupno s svojim sinom tožen radi lovske tatvine in skupno z ženo radi tatvine. Obravnava je trajala dva dni in so porotniki potrdili, da je Brundič s sleparskim namenom zažgal svoje poslopje, da je zažgal pri Doklu, pri Kranjcu, zanikali so pa s 6 proti 6 glasovom, da bi bil zažgal pri Janezu in Mariji Polanec. Ženo in sina so porotniki oprostili. Franc Brundič je bil obsojen na poostreno dosmrtno ječo.

Učiteljski vinarski tečaj na mariborski vinarski in sadjarski šoli obiskuje 28 učiteljev.

Poslanca dr. Gregorec in dr. Jur-tela bodeeta prihodnjo nedeljo govorila volilcem v Cirkovcah.

Z graškega vseučilišča. Dekanom teološke fakultete je bil izvoljen profesor dr. Karol Weiss.

Štajerska Leonova družba bode imela občni zbor v Mariboru dne 23. in 24. julija.

Agitacija za »Štajarca« so si štajerski Nemci izmislili prav originelno. Prva številka prinese na prvem mestu podobo — sv. očeta. Tako so postali heilovski agitatorji za protestantizem nakrat vneti katoličani, ker vedo, da z Martin Lutrovo podobo ne bodo dobili naročnikov. Preskrbelo se je, da so štajerski slovenski kmetje dobro poučeni o teh najnovejših nemških limanicah. Urednik »Štajarca« bode neki Čurek. Članke bo pisal urednik »Pettauereice«, Čurek jih bode pa prestavljal.

Iz Celovca se poroča, da je koroški deželni odbor imenoval primarijem nove otroške bolnice dr. Karol Folgerja, rojenega Mariboržana.

Tržaški Sokol je izvolil starostom dr. Rybača.

Prostor za blaznico v Gorici je kupil deželni odbor v ulici sv. Petra na desni strani. Prostor obsega 20 zemljišč in ima skupno vrednost 40.000 gld.

Z veviško stavko se je, kakor se nam je včeraj naznanilo iz krogov vevškega delavstva, včeraj pečalo tukajšnje okrajno sodišče ter so bili France Bricelj, Anton Klešnik in Ivan Velkavrh obtožbe, da so branili delavcem iti na delo, oproščeni. Dokazati se jim ni moglo nič. Pokazalo se je, da je bila ovadba neresnična.

Kresovi v čast presv. Srca Jezusovega so včeraj goreli po raznih krajih slovenske domovine. Raz ljubljanskega Gradu se je opazilo 35 kresov. Krščanski socijanci v Železnikih so žgali ogromen kres in s streljanjem oznanjevali praznik. Prekrasno je bil v Ljubljani razsvetljen zvonik cerkve Jezusovega Srca. Žarel je v svitu plinovitih luči.

Ljubljanske novice. Gdč. Eleonora Jenkova, hči rodoljubnega dr. Jenka, je včeraj prišla iz Petrograda na počitnice na svoj dom v Ljubljano. Prve skušnje za zdravnico je napravila z odliko. Čast! — Napis pri »Ljudski kopeli«, katera se slovesno otvori jutri zjutraj ob 9. uri, dela nekaterim velike preglavice. Kamnosek je moral popravljati besedo »možki«, zdaj pa ljudje pravijo, da tudi »kopelj« ni prava in da bodo otvorili le »kopališče«. — V Pariz pošlje baje jutri na razstavo dr. Tavčar svojega Malovrha. — Kri se je ulila bivšemu opernemu pevcu Jožefu Pavšku.

Kap je zadela v Trstu 56letno kuharico Celestino Pogačnik iz Tržiča.

Nesreča na južni železnici. Pone srečil se je Lovrenc Golob, bivši železniški čuvaj, pri postaji Slovenska Bistrica. Padel je z osem metrov visokega mostu in se tako poškodoval, da je skoro potem umrl. Zapuстил je žene s sedmerimi otročki.

Uvoz prašičev na Solnograško je

K smrti na vislicah je včeraj obsojen graško porotno sodišče Matija Uhla, bivšega posestnika pri sv. Nikolaju nad Dravo, ki je svojemu 13letnemu sinu z nožem zadal toliko ran, da je umrl, svojega nečaka pa težko ranil. Sina je umoril v jezi, da je bil materi bolj udan, nego njemu. Ker je bil od žene radi svoje surovosti ločen in se žena ni hotela z njim spraviti, storil je sklep, da umori sina.

Zdravje v Ljubljani od 10. do 16. junija. Novorojencev 17, mrtvorojen 1, umrlih 22; med njimi za škarkatice 1, jetiko 3, vnesopilnih organov 2, vsled samomora 1, različnimi boleznimi 15; med njimi 8 jecv in iz zavodov 12; za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za vratico 1, trachom 1.

Nov denar — novo ime. Občinstvo je v veliki zadregi, kako bi imenovalo novi srebrnjak za pet kron. Nekateri mu pravijo »goldinar za pet kron«, drugi »novi finfar«, ali »pol finfarja« itd. Kapitalist z Gorenjskega je nasvetoval, naj se imenuje ta srebrnjak »kar na kratko brus«. Ako ve kdo primernejše ime, naj je blagovoli prijaviti.

Skopuha so linčali minulo nedeljo v vasi Leteny, v ogerskem komitatu Zala. Spravil je skopuh Stolz že več malih kmetov na beraško palico in isto nedeljo je deložiral hišico uboge vdove Lorincz, ki mu ni mogla vrniti dolga. S šestimi majhnimi otročiči je vdova hitela v bližnjo gostilno, kjer je bilo zbranih več kmetov, pripovedovat Stolzovi grozovitosti. Razdraženi kmetje planili k hišici in ubili skopuha.

Razkralj Milan in pariška razstava. Srbski razkralj Milan je baje dobil povabilo na pariško razstavo. Berolinski »Ulk«, ki pa seveda ni verodostojen vir, piše, da je Milan odgovoril v Pariz: »Povabilu se odzovem, ako se mi troški povrnejo. Pričakujem predujema«.

Ropni umor na morju. Iz Hamburga se poroča, da so mornarji na ladiji »Escano« na potu iz Malithoga na Filipinah v Pinteran umorili lastnika ladije, njegovega zeta in dva častnika, pograbili do 40.000 dolarjev in la ladjo zavrtali v dno.

Obleka iz slame je najnovejša modna iznajdba. Na pariški razstavi gledajo obleko, preparirano iz slame, z velikim občudovanjem dame iz vseh delov sveta.

Duhovnik — konzul. Severo-ameriške zedinjene države so imenovali P. Grimonija pravim konzulom v Santosu. Imenovani redovnik govori sedem jezikov ter je položil konzularni izpit. Cerkvena oblast mu je dovolila, da tudi naprej sme izvrševati svoj duhovni poklic.

O lakoti v Indiji poroča »Times of India« iz peresa nekega Aldricha uprave naše stvari. Potoval je po Indiji. Na vseh straneh se vidi mrtve in umirajoče glade. Grozni so prizori, kako se bori na enem mestu sestrani starec s smrtjo, ondi zopet otrok ali mladenič. Tihota vlada povsod. Ljudstvo posedeva v gručinah in kadar se zgrudi kdo, pusti se ga, da izdahne. Živeči, umirajoči, mrtvi vsi so skupaj. Ob mrtvih čakajo živeči smrti. Bogataši tem revežem ne pomagajo več. Umirajoči glade se dobe pred vrati bogatih mohamedancev in višjih hindu. Lačni psi in šakali žro mrtva trupla. In od lakote umirajoči ljudje zro te prizore in vedo, da se z njimi isto zgodi. Od mrtvecev se širi strašen smrad. Misijonarji olajšujejo budo, kolikor morejo, a storili bi še več, da bi imeli sredstev. — Angleška seveda nima časa, da bi varovala svoje podložnike pred lakotjo, ona si mora podjarmljati nove narode, da i njim donese sadove svoje kulture.

Društva.

(Družba sv. Cirila in Metoda) je imela svojo 127. vodstveno sejo dne 7. junija t. l. v društvenih prostorih »Narodnega doma«. Navzočni: Tomo Zupan (prvomestnik), dr. Dragotin vitez Bleiweis Trsteniški, Martin Petelin (blagajnik), Luka Svetec (podpredsednik), dr. Ivan Svetina, Ivan Šubic in Anton Žlogar (tajnik); od nadzornišstva je bil prisoten Oroslov Dolenc. — Ob 3. uri popoludne otvoril prvomestnik sejo izrazujoč simpatije bolnemu ces. svetniku Ivanu Murniku s pristržno željo, da bise kmalu vrnili v družbo. — Blagajnik je izkazal od 1. januarja do 7. junija 12.835,14 K. do-
voda 12.835,14 K. do-
voda 12.835,14 K. do-

K primankljeja. Ko so se rešile doše prošnje in sprejeli predlogi glede popravil raznih šolskih prostorov, zaključil je prvomestnik sejo ob 6. uri zvečer.

(Posojilnica v Št. Janžu v Rožni dolini) je imela lani, t. j. v osmem upravnem letu, 138.374 K 14 h denarnega prometa. Pristopilo je 17 zadrušnikov, izplačani so 4 zadrušnikom 4 deleži, ostalo je 274 zadrušnikov z 275 deleži. Novih hranilnih knjižic se je izdalo 71, uničilo pa 32; obstoji 354 knjižic za 167.025 K 70 h, in znaša povprečna vloga 471 K 82 h. Posodilo se je na novo 16 zadrušnikom, 16 zadrušnikov je pa posojilo popolnoma vrnilo; dolžnikov je 208, ki dolžujejo skupaj 149.340 K 76 h, ali povprek 713 K 12 h. Načelstvo dobi po razdelitvi obnega zbora 400 kron. Za dobrodelne namene se je dalo 220 kron, ostanek 338 K 84 h pa se pridene rezervni zakladi, katera je s tem narastla na 4159 K 82 h. — Posojilnica je član »Zveze slovenskih posojilnic v Celju«, katera je zadnjo revizijo izvršila dne 7. junija 1899. — Zamolčati se pri tej priliki ne sme, da je posojilnica po sklepu obnega zbora leta 1898 ustanovila »Cesarski jubilejni zaklad«, kateri ima svoječasno služiti v podporo kakemu slovenskemu visokošolcu iz posojilničnega delokroga, kateri zaklad znaša sedaj 121 K 46 h. Ravno tako se je leta 1896 ustanovil »zadružni zaklad«, kateri se sme porabiti po sklepu odbora za nakup kmetijskega orodja ali drugih zadrušnikom koristnih rečij. Ta zaklad znaša danes 409 K 20 h. — Pri kolikaj objektivnem razpravljanju tega poročila mora vsak priti do prepričanja, da je tisti brezvestni mazač delal veliko krivico posojilničnemu oboju, če je mislil na našo posojilnico, ko je v »Kärntner Nachrichten« z dne 11. suša 1900, št. 20, pisal: »Wir haben hier auch zwei slovenische Vorschusskassen, doch besteht deren öffentliches Wirken meist in Exekutionen. Von einer Vertheilung des Reingewinnes haben wir selten etwas vernommen, denn die erübrigten Gelder fließen in die Taschen der Funktionäre und das nimmersatte Maul der gross-slawischen Propaganda.« Na slovensko teh besed ne bomo prestavljali, niti zlobnemu čvekanju odgovarjali. Saj vemo, od kod veje ta sapa in kakšni so tisti »ljudski prijatelji«, ki na tak način lažejo po nemških listih. Ptice poznaš po petju, mazače liberalnih listov pa po — lažeh! — Omenimo samo, da je občni zbor 22. aprila 1900 izrekel v zadostilo načelnistvu hranilnice in posojilnice v Št. Janžu v Rožni dolini popolno zaupanje in ob enem obsodil pisavo v »Kärntner Nachrichten« kot popolnoma neopravičeno in lažljivo. Vsled tega se načelnistvo za to zlobno obrekovanje ne bode brigalo, v svesti si prislovice: »Pustite pse, da lajajo, to kaže, da jahamo!« —k.

Telefonska in brzojavna poročila.

Trst, 22. junija. Tu vzbuja mej Slovenci zadoščenje, da je škof dr. Sterk obljubil mej pridigo v sv. Jakoba cerkvi, da se bode bratovščina sv. Cirila in Metoda dne 25. julija na praznik cerkvenega patrona smela udeležiti procesije z zastavo.

Trst, 22. junija. V sinočni seji občinskega sveta je Zanetti drzno napadal tržaškega škofa v zadevi zastave bratovščine sv. Cirila in Metoda in predlagal resolucijo, naj se zastavo za vselej prepove pri procesijah. Resolucija je bila vsprejeta z vsemi proti glasovom slovenskih odbornikov v največje zadoščenje galerije. Vladni zastopnik namestniški svetnik vitez Jettmar je izjavil, da vlada ve, kaj je nje dolžnost. Zastavo ni smatrati za pravokacijo. Slovenski odbornik Rybař se je zaman sklicaval na ustavno zajamčene pravice.

Lvov, 22. junija. »Slovo polskie« poroča, da bode cesarski namestnik grof Pininski postal naučni minister, bivši krakovski okrajni glavar pa pride na njegovo mesto.

Levov, 22. junija. Poslanec vitez Jaworski bo na shodu veleposestva v Zlocowu govoril o vspehu politike desniskih strank in o vzrokih, ki so razbili desnico.

Praga, 22. junija. Vlada se posveta o elaboratu premenjenega poslovnega reda za državni zbor, ki bi se naslanjal na poslovne rede na francoskem in angleškem.

Brno, 22. junija. Uradna komisija je dovolila zgradbo ulične železnice le pod pogojem, da morajo napisati na vozovih in postajališčih biti dvojezični.

Reka, 22. junija. Ministerski predsednik Szell hoče reško vprašanje na vsak način v najkrajšem času urediti. Koncem septembra bodo obč. volitve.

Draždani, 22. junija. Saksonska vlada je prepovedala vsak nadaljni javen nastop avstrijskih nemško-radikalnih poslancev v mejah kraljestva in zapretila z izgonom.

Berolin, 22. junija. Wolfv urad poroča iz Petrograda: Zunanji minister grof Murawiew je umrl včeraj dopoldne ob pol 10. uri. Pri diplomatskem vsprejemu 20. t. m. se je še prav dobro počutil.

Rim, 22. junija. Visconti-Venosta v novem kabinetu ohrani posle zunanjega ministra. Drugi poročajo, da prevzame to mesto dosedanji poslanik v Carigradu Pansa.

Rim, 22. junija. Saracco z vspehom nadaljuje pogajanja glede rešitve parlamentarne in kabinetne krize.

Madrid, 22. junija. Uradni list objavlja dekret, s katerim se odpravljajo ustavno zajamčene pravice za provincijo Madrid.

London, 22. junija. Reuterjev urad poroča iz Zand-Spruita: General Buller se je utaboril dve milji za Zand-Spruitom. 187 Burov tega okraja se mu je udalo.

Kapstadt, 22. junija. Tukajšnji list »Argus« objavlja brzojavko, glasom katere je Roberts pozval Botho, naj se uda, da se prepreči nadaljnje krvoprelitje. Botha je prosil pet dni premirja. Boj se je nato znova pričel.

London, 22. junija. Iz Pretorije poročajo 17. t. m.: Mej generalom Botho in Robertsom se je sklenilo petdnevno formalno premirje, a maršal Roberts bo še pred koncem tega tedna energično nadaljeval svoje delo.

Laurenco - Marquez, 22. junija. Burska tovarna za izdelavo streljiva se nahaja sedaj v Lydenburgu. Dewet ima še 6000 mož, Botha 2500 in 1500 je v manjših oddelkih. Temu nasproti imajo Angleži 200.000 vojakov. Kaj se namerava s formalnim premirjem in kdo ga je predlagal, ni znano.

Vojska na Kitajskem.

Včerašnja in današnja poročila o dogodkih na kitajskih tleh še prav nič ne pojasnjujejo položaja v Peking in Tientsinu. Poročila iz Shanghaija in Yokohame si naravnost nasprotujejo. V prvih se javlja, da je admiral Seymour z zunanjimi četami po mnogem hudem naporu in vročih bojih s Kitajci v soboto popoldne dospel v Peking. Da, v teh poročilih se še celo glasi, da je imel Seymour pet bojev s Kitajci, ki so bili deloma na konjih, a slabo oboroženi, in da so ti izgubili 500 mož, mej tem ko so Evropejci izgubili le malo vojakov. Kitajci so se hrabro borili.

O vsem tem pa v Londonu še sedaj ničesar ne vedo, pač pa vznemirjajo londonske kroge nova poročila iz Yokohame, da so pomorjeni vsi tuji poslaniki v Peking in da je tudi Seymour mej mrtvimi. Seveda se prve vesti pripisuje povsod več verjetnosti, nego drugi, akoravno ni oficijelno potrjena. Razvidno pa je iz poročila o nemirih v Tientsinu in njega okolici, da je Seymour popolno osamljen. V takih razmerah je seveda še prezgodaj govoriti o odstavljenju cesarice vdove in nastavljenju Evropske prijazne vlade.

Jedino dobro znamenje je to, da je Li-Hung-Čang pozvan v Peking k cesarici. Toda ta kitajski izkušenec ne more delati čudežev. Upor je že preveč razširjen, v središču pri Hankau, na jugu pri Cantonu in Wou-Čou ter v pokrajini Yunnan, kjer je francoski konzul François z Evropejci vred v ujetništvu podkralja in njegovih tolp, povsodi vre in divja nečuvčen boj proti domačim in tujim kristjanom.

Celovec, 22. junija. Govori se, da je tudi vojaštvo 17. pešpolka dobilo nalog, naj bode pripravljeno za odhod v Kino. Ta vest je malo verjetna.

Palj, 22. junija. Prva divizija po-

službo, da pripravi vse potrebno za odhod večih vojnih ladij v Kino.

Pariz, 22. junija. Iz Cherbourga se poroča o velikih vojnih pripravah. Mobilizuje se 10 velikih vojnih ladij.

Berolin, 22. junija. Vojna parnika »Widekind« in »Frankfurt« odplujeta 3. julija proti Kini. Cesar je zapovedal, da odpotuje ob enem tudi stotinja pionirjev.

Bruselj, 22. junija. Ustanek Bokserjev se omejuje na teren med Pekingom in Tien Tsin. V Shantung je popoln mir. V Tien Tsinu vlada popolna anarhija. Civilni in vojaški mandarinini se morajo ukloniti Bokserjem. Kineški sluge beže od Evropejcev, ker se boje maščevanja Bokserjev. Trgovske ladije ne smejo v Tien Tsin. Bokserji so po razrušitvi cerkva in misijonskih hiš hoteli razdreti kolodvor, a so to Rusi preprečili s streljanjem, ki je bokserjem zadalo precejšnje izgube. 300 Bokserjev je mrtvih. Bokserji so napadli še 2000 ruskih vojakov od dveh strani, a so bili odbiti.

London, 22. junija. »Times« poroča iz Shanghaija: Podkralj Li-Hung-Čang je razodel, da ima nalog posredovati mej kitajsko vlado in zunanjimi velevladstvi.

London, 22. junija. V včeraj v Či-Fu oddani brzojavki kontreadmirala Bruce iz Taku se trdi: O Seymouru že sedem dni ni nikakega poročila, iz Tientsina pet dni. Admirali so izdali sledečo proklamacijo: Naznanjamo vsem podkraljem in kitajskim oblastvom, da se borimo le proti bokserjem in onim ljudem, ki nas bodo ovirali na potu v Peking.

Yokohama, 22. junija. Reuterjev urad javlja: Vest, da so pomorjeni ptuji poslaniki v Peking in da je mrtev admiral Seymour, je vzbudila veliko vznemirjenje. Časopisje zahteva, naj stori Japan odločen korak z dovoljenjem vesele ali brez njega.

Hongkong, 22. junija. Glasom poročila iz Kantona se je odločil Li-Hung-Čang na prigovarjanje zunanjih konzulov ostati v Kantonu.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni. prevel I. B.—Č.

(Dalje.)

Petnajsto poglavje.

Krčmar je videl, da burk ne bode konca, ter se je približal k mizi in zaprosil goste, naj vendar pusté Renza v nemar; on sam pa strese istega za roko in ga skuša pregovoriti, naj gre spat. Renzo pa kriči vedno z nova: »ime, priimek, naredbe, ubožci!« Naposled mu krčmar z vednim ponavljanjem vtepe v glavo besedi: postelja in spanje. Počasi razume, da mu je tega res potreba, in se nekoliko spametuje. Nekoliko razuma se mu povrne, večina pameti pa je utonila v vinu, kakor nam kaže tudi pri razsvetljavah zadnji še goreči utrinek, da so druge luči že pogašene. Ohrabri se, uprè se z rokama ob mizo in parkrat skuša vstati, vzdihne, se zaziblje; še-le tretjič se more vzdigniti, oprt na krčmarja, ki ga pelje mej mizo in stolom naprej. V jedni roki drži svetilko, z drugo pa pelje ali vleče njega, kakor se baš dá, do vrat na stopnice. Tam se Renzo urno obrne, ker so ga gostje hrupno pozdravljali. Če bi ga njegov pomočnik ne bil ročno prijel za roko, zvrnil bi se bil Renzo po tleh, kakor je bil dolg in širok. Navzlic temu se je obrnil in s prosto roko zamahnil po zraku, kakor bi se s svojim salomonskim kretanjem poslavljajal.

»Spat, spat!« kriči krčmar in ga potegne s sabo skozi vrata; še z večjim naporom pa ga privleče vrhu stopnic in potem v sobo, katero je bil zanj odločil. Renzo se razveseli zaželjene postelje, pristrčno pogleda krčmarja z očesoma, ki sta se zdaj nenavadno posvetili, sedaj zopet zatemnili kakor dve kresnici. Poskuša stati na nogah ter stegne roko, da bi v lice včipnil krčmarja v znamenje svoje hvaležnosti; a to se mu ne posreči. »Izbornu, krčmar!« posreči se

Dobro delo je, dati ubožcu dobro posteljo. Ker si pa skušal iz mene izvleči ime in priimek, to ni bilo lepo. Hvala Bogu, da sem tudi jaz precej premeten ...

Krčmar se je čudil, da je mogel Renzo še tako nepretrgano govoriti. Dobro vedo, da se ljudje v takem položaju hitro prevržejo, kakor vreme, hoče se poslužiti te prilike in še jedenkrat poskusi. „Dragi mladenič!“ reče mu prijazno se nasmehnivši. „Saj nisem tega storil, da bi vas jezil ali iz radovednosti. Kaj hočemo? Postava je taka; tudi mi moramo biti pokorni, sicer nas precej čaka kazen. Bolje je, da se uklo-nimo in ... Za kaj se pa gre tu? Prava reč! Ziniti dve besedi. Ne za visoke glave, ampak da meni ustrezate. Torej. Sedaj sva sama, pobotajva se! Povejte mi svoje ime in ... potem pa pojdite mirno spat!“

„Ah, premetenec!“ zakriči Renzo. „Ti zviti tič! Ti me zopet nadleguješ z ono budalostjo, z imenom in priimkom in stanom!“

„Molči, prismođa, pojdi spat!“ dé krčmar.

A Renzo vpije še glasneje: „Zdaj raz-umem! Ti tudi spadaš k oni sodrgi. Čaj, čaj, jaz te naučim!“ Obrne se k stopnicam in začne na vse grlo tuliti: „Prijatelji, krčmar spada k ...“

„Rekel sem za šalo“, kriči krčmar Renzu v obraz in ga poriva k postelji.

„Za šalo, ali nisi razumel, da sem rekel za šalo?“

„Ah! Za šalo! To je prav. Če si rekel za šalo ... Saj to so prav šale.“ Tu se zvrne na posteljo.

„Pogum, slecite se brzo!“ reče krčmar in svoj svet podpré s pomočjo. Saj je bilo treba. Ko Renzo sleče jopič, polasti se ga takoj krčmar in poseže z roko v žep, da se prepriča, če je kaj denarja notri. Bilo ga je nekaj. Krčmar si misli, da bo moral drugo jutro gost razven ž njim še z marsikom obračunati in da bode najbrže denar prišel v pesti, odkoder ga ne dobi nič več. Zato je hotel poskušati, če bo vsaj tu kaj opravil.

„Vi ste dober, pošten mladenič, ne res?“ reče krčmar.

„Dober, pošten mladenič!“ odgovori Renzo in se muči z gumbi, katerih ne more odpeti.

„Dobro“, odreže se krčmar; „plačajte tedaj svojo pijačo, ker moram jutri za rana z doma po opravkih!“

„To bode pa prav“, pravi Renzo. „Zvit sem, a poštenjak pa ... Toda denar? Kaj bodem zdaj hodil po denar?“

„Saj je tukaj“, reče krčmar, kateremu se z vso svojo izkušnostjo, potrpežljivostjo in lokavostjo posreči, obračunati z Renzom in dobiti plačilo.

„Pomagajte mi, da se slečem“, veli Renzo. „Tudi sam uvidim, da sem zelo zaspan.“

Krčmar mu pomaga; odene ga in mu osorno vošči lahko noč, ko je Renzo že smrčal. Človek je podvržen neki čudni privlačni sili, da časih baš tako pazi na nepriljubljene, kakor na naklonjene mu osebe. To je najbrže samo želja, da bolj natanko spoznamo, s čim se pečamo. Tudi krčmar obstoji in za trenotek motri gosta, ki mu je bil tako zoprni, posveti mu z lučjo pred obraz in stegne roko nad svetilko, da bi bolje videl. Takó se slika Psihe v trenutku, ko tatinski ogleduje svojega neznanega so-proga. „Neumnež!“ reče polglasno smrčče-mu. „Šel si naravnost v past. Jutri boš povedal, kako se ti je godilo. Cepci hočejo iti po svetu, pa ne vedo, kje solnce vshaja,

pri tem pa sebe in svojega bližnjika zamo-tajo v sitnosti.“

Nato potegne luč strani, odide iz sobe in zaklene vrata. Vrh stopnic pokliče krčma-rico, kateri naroči, da naj prepusti otroke služkinji in naj gre v kuhinjo namesto njega. „Moram iti iz hiše radi nekega tujca, ka-terega je v mojo nesrečo sam vrag prinesel k meni“, pristavi in na kratko pove celo dogodbo. Nato še pripomni: „Pazi na vse; posebno previdna bodi danes! Spodaj je par klatežev, ki mej pijačo in igro čenčajo vsakovrstne stvari. Dovolj je, če kdo nepre-mišljeno ...“

(Dalje prih.)

Umrli so:

21. junija. Marija Krašna, zasebnica, 75 let, Dvorni trg 3, kap.

Cena žltu na dunajski borzi

dné 21. junija 1900.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za junij . . .	gl. 7 75 do gl. 7 80
„ „ jesen . . .	„ 8 32 „ „ 8 33
Rž za junij . . .	„ 7 15 „ „ 7 20
„ „ jesen . . .	„ 7 35 „ „ 7 36
Turšica za junij . . .	„ 5 85 „ „ 5 86
„ „ jul.-avgust . . .	„ 5 90 „ „ 5 91
„ „ sept.-okt. . .	„ 6 00 „ „ 6 01
Oves za junij . . .	„ 5 40 „ „ 5 45
„ „ jesen . . .	„ 5 59 „ „ 5 60

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm.

čas opa-zovanja	stanje baro-metra v mm.	tempe-ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
21. 9. zveč.	734-0	20 8	sl. jzahn.	del. jasno	0 0
22. 7. zjutr.	735-5	18 7	sl. jug	del. oblač.	0 0
2. popol.	734-3	27-4	p. m. jzahn.	„	„

Srednja včerašnja temperatura 19 9. normale: 18 4°.

552 1-1

Podpisani naznanja vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužna vest, da je njegova preljubljena tašča, gospa

Marija Krašna

danes v četrtek 21. junija v 75. letu svoje starosti nagloma preminula.

Pogreb drage rajnice bode v soboto, dné 23. t. m., ob 6. uri popoldne iz mrtvašnice pri sv. Krištofu na ondoto pokopališče.

Svete maše zadušnice brale se bodo v raznih cerkvah.

Drago pokojnico priporočam v blag spo-min in molitev.

V Ljubljani, dné 21. junija 1900.

Franco Krapeš,

kavarnar, z e t

Najnižje cene. Največji izbor. Skrbno izdelovanje. Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

353 9

Zahvala.

553 1-1

Kranjska hranilnica podarila je I. društvu hišnih posestnikov v Ljubljani izdobra svoto 500 kron. Društvo preskrbuje svojim članom vse prošnje za podelitev olajšav pri vračevanju držav-nega potresnega posojila brezplačno. Ker ni mogoče pokrivati te izdatne stroške iz društvenih prispevkov, priskočila je kranjska hranilnica, uvidevši važnost te akcije društva, društvu tako izdatno na pomoč. Načelnistvo društva izreka najtopleje svojo zahvalo za to velikodušno darilo.

I. društvo hišnih posestnikov v Ljubljani.

Trgovski učenec,

sin poštenih, katoliških starišev, kateri ima sam veselje do trgovine, se takoj sprejme v prodajalnici z mešanim blagom pod ugod-nimi pogoji. Dečki, kateri so obiskovali gim-nazijo ali realko, imajo prednost.

Ponudbe pošljejo naj se **VI. Treven u**, trgovcu v Idriji. 544 2-2

Razglas.

V konkurzno maso Engelberta Leskovec, bivšega trgovca v Vod-matu, spadajoče

specerijsko in kolonijalno blago

v cenilni vrednosti 3451 kron 51 vin. prodá se temeljem odobrenega sklepa upni-škega odbora en bloo proti takojšnemu plačilu in odpeljanju.

Pismene ponudbe, katerim je priložiti 10 % varščine v gotovini, podati je do 30. t. m. na roke podpisane upravnika konkurzne mase. Inventarni zapisnik je na razpolago v pisarni podpisane vsak dan med navadnimi uradnimi urami. Istotam naj se zgleda, kdor želi pregledati blago.

V Ljubljani, dné 21. junija 1900.

Advokat dr. Karol Triller,

upravnik konkurzne mase Engelbert Leskovec (Kolodvorske ulice, hiša Strukelj).

Odlikovan s c. kr. državno medaljo za ure.

Prva moravska tovarna za ure

Fr. Moravus, Brno, Veliki trg 8,

izdeluje in razpošilja

367 25-19

ure za cerkve, graščine, šole, mestne hiše

dovršeno izdelane, proti dolgemu jamstvu. — Ceniki brezplačno.

Št. 11.903.

Razglas.

Radi oddaje naprave glavnega betonskega kanala na Zaloški cesti in v Gradišči, kakor tudi radi naprave novega kanala, obstoječega iz kameninskih cevij, v Špitalskih ulicah, vršila se bode pri mestnem magistratu ljubljanskem

dné 25. junija 1900 ob 10. uri dopoldne

javna pismena ponudbena razprava

in sicer v pisarni stavbenega urada, kjer so tudi vsi dotični načrti, proračuni, pogoji in drugi pripomočki ob navadnih uradnih urah vsakemu na vpogled razgrnjeni.

Ponudniki stavijo naj na podlagi navedenih pripomočkov v zapečatenih zavitkih svoje ponudbe, v ka-terih so navesti poleg jednotnih cen tudi skupni troški dotičnih zgradb. Za vsak kanal staviti je posebno ponudbo in isto opremiti s 5 % nim na podlagi proračunjenega skupnega troška določenim vadjem.

Izrečno se dostavlja, da se na ponudbe, katere ne bodo povsem razpisu odgovarjale, ali katere bode pogojno stavljen, ali celo naknadno vložene, ne bode oziralo.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 9. junija 1900.

Franc Stupica, Ljubljana, Marije Terezije

cesta št. 1, zraven Figovca,

trgovina z železom, moko in specerijskim blagom.

priporoča po zelo nizkih cenah:

portland- in roman cement. biče za obivarje stropov, strešni klej, železniške šine, traverze, razno železo, jeklo in kositar (plehovino), štedilnike, kotle, različno poljedelsko orodje, trombe (pumpe), nagrobne križe, kovanja za okna in vrata, lepo kuhinjsko opremo ter različne tehnične in uteže, dalje dobro in sveže specerijsko blago, silovoko, špirit in fino jedilno in drugo v to stroko spadajoče blago. 491 8-4

Dunajska borza.

Dné 22. junija.

Skupni državni dolg v notah . . .	97-90
Skupni državni dolg v srebru . . .	97-55
Avstrijska zlata renta 4% . . .	115-40
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron . . .	97-75
Ogerska zlata renta 4% . . .	115-40
Ogerska krona renta 4%, 200 . . .	91-10
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 glđ. . .	1748 —
Kreditne delnice, 160 glđ. . .	693-75
London vista . . .	242-22
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj. . .	118-65

Dné 21. junija.

20 mark . . .	23-72
20 frankov (napoleonor) . . .	19-31
Italijanski bankovci . . .	90-70
C. kr. cekini . . .	11-33
3-2% državne srečke l. 1854, 250 glđ. . .	168-50
5% državne srečke l. 1860, 100 glđ. . .	158-50
Državne srečke l. 1864, 100 glđ. . .	196 —
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron . . .	95-30
Tisine srečke 4%, 100 glđ. . .	139 —
Dunavske vravnave srečke 5% . . .	250 —

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878 . . .	106-50
Zastavna pisma av. osr. rem.-kred. banke 4% . . .	94-20
Prioritetne obveznice državne železnice . . .	409 —
„ „ južne železnice 3% . . .	313-40
„ „ južne železnice 5% . . .	119 —
„ „ dolenskih železnic 4% . . .	99-50
Kreditne srečke, 100 glđ. . .	396 —
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 glđ. . .	335 —
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 glđ. . .	41-50
Ogerskega . . .	20 —
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 glđ. . .	12-50
Rudolfove srečke, 10 glđ. . .	63-50

Salmove srečke, 40 glđ. . .	175-25
St. Genois srečke, 40 glđ. . .	183 —
Waldsteinove srečke, 20 glđ. . .	178 —
Ljubljanske srečke . . .	47 —
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 glđ. . .	280 —
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v. . .	6360 —
Akcije tržaškega Lloydja, 500 glđ. . .	780 —
Akcije južne železnice, 200 glđ. sr. . .	121 —
Splošna avstrijska stavbinska družba . . .	164 —
Montanska družba avstr. plan. . .	483-50
Trboveljska premožarska družba, 70 glđ. . .	408 —
Papirnih rubljev 100 . . .	255-60

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“

l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,

potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnic.